

9 Haziran 2017

TSPB 17. Olağan Genel Kurul Toplantısı

**Sayın Başkanlarım,
Değerli Arkadaşlarım,**

Öncelikle, katılımlarıyla Genel Kurulumuzu şereflendiren Başbakan Yardımcımız Sayın Nurettin Canikli'ye, Sermaye Piyasası Kurulumuzun değerli Başkanı Sayın Dr. Vahdettin Ertaş ve Borsamızın Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Himmet Karadağ'a teşekkürlerimi sunuyorum; Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Birliğimizin 17'inci Olağan Genel Kurul toplantısına hoş geldiniz.

Değerli konuklar,

Öncelikle, sektörümüzle ilgili bazı bilgileri paylaşmak istiyorum. Sektörümüz, 83 aracı kurum, 51 portföy yönetim şirketi ve 48 yatırım ortaklığından oluşuyor. Buna sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan 44 bankayı da eklediğimizde üyelerimiz 226 kurumdan oluşuyor. Bu anlamda ülkemizin en büyük finansal örgütü konumundayız.

Amacımız, tasarruflarının yatırımlara yöneltilmesi. Burada sadece ülke içi tasarruflar değil, yurtdışı tasarrufları da ülkemize çekiyoruz. Halen borsamız pay piyasasındaki yatırımların %65'i yabancı yatırımcılardan oluşuyor. Ayrıca, sadece belirli bir boyutun üzerindeki şirketler değil, girişim aşamasındaki şirketlere de kaynak sağlıyoruz.

Belli başlı piyasalarımız olan pay piyasamızda piyasa değeri 740 milyar TL, özel sektör borçlanma araçlarının stok büyüklüğü 52 milyar TL, emeklilik fonları dâhil yatırım fonlarının büyüklüğü 114 milyar TL, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarından oluşan yatırım ortaklıklarının büyüklüğü 27 milyar TL'ye ulaştı.

Bu anlamda 2016 yılında neler yaptık?

Ülke olarak, sektör olarak zor bir yılı geride bırakıyoruz. 2016 yılı gerek çevresel koşullar gerekse ülkemizde yaşanan olağanüstü gelişmeler nedeniyle sermaye piyasalarının fonksiyonunu yerine getirmesi açısından uygun bir zemin yaratmamıştı. Böyle bir yılda da sermaye piyasalarımız işlevini yerine getirmeye devam etti. Sermaye piyasalarımız açısından oldukça zor bir yılı geride bırakmış

olmamıza rağmen sektör olarak girişimlerin finansmanına katkılarımız devam etti. 2016 yılında, şirketlere halka arz ve sermaye artırımlarıyla 2 milyar TL özkaynak, aynı yıl tahvil/bono ihraçlarıyla 90 milyar TL'lik finansman sağladı.

Bununla birlikte, gerek aracılık gerekse portföy yönetimi tarafında gelirler düşüyor; üyelerimizin ayakta kalması gittikçe daha da zor hale geliyor. 2015 yılında aracılık sektörünün toplam gelirleri %26 büyümüşken, geçen yılki artış %9'da kaldı. Portföy yönetimi tarafında ise gelirlerdeki artış %29'dan %17'ye geriledi.

2016 yılı başından bu yana, 4 aracı kurum, başka aracı kurum veya banka bünyesinde birleşirken, 10 aracı kurum Birlik üyeliğinden çıktı. 2016 yılında 4 aracı kurum, yılbaşından bu yana 3 aracı kurum faaliyetlerini geçici olarak durdurdu. Portföy yönetim şirketleri açısından da benzer gelişmeler yaşandı. 2016 yılında 2'si başka bir portföy yönetim şirketiyle birleşerek toplamda 4 portföy yönetim şirketi Birlik üyeliğinden çıktı. 2016 yılı başından bu yana 3 banka üyelikten çıktı.

Değerli konuklar,

Hepimizin bildiği üzere, bugün, ülkemiz güçlü bir sermaye piyasası altyapısına sahiptir. Sermaye piyasamız uluslararası normlara uygun hukuki çerçevesi, eksiksiz kurumsal altyapısı, gelişmiş teknolojilerin yaygın kullanımı ve nitelikli işgücü ile gelişmeye en açık sektörlerden biridir.

15 yıl öncesine kadar sermaye piyasalarımız sadece hisse senetleri ile kamu borçlanma araçlarından oluşuyordu. Siyasi istikrar, düşen enflasyon ve faizlerle birlikte sermaye piyasalarımız çeşitlenmeye başladı. Vadeli işlemler, özel sektör tahvilleri, varantlar, kira sertifikaları hayatımıza girdi. Portföy yönetimi tarafında, yatırımcıları serbest fonlar, korumalı/garantili fonlar gibi yeni fon türleriyle tanıştırdık. TEFAS gibi bize özgü bir fon alım-satım platformunu geliştirdik. Gelişmiş ülkelerde olan, sermaye piyasaları ürünlerinin hemen hemen hepsi ülkemizde de var.

Buna rağmen, ülkemiz ekonomisinin büyüklüğü ve uluslararası kıyaslamalar temel alındığında, sermaye piyasamızın büyüklüğünün yeterli seviyelere gelmediği görüşünderiz. Sermaye piyasalarını karşılaştıran bir çok kıstas dikkate alındığında dünyanın 17. büyük ekonomisine yakışmayan bir seviyedeyiz.

Örneğin, en sık kullanılan göstergelerin başında halka açık şirketlerin piyasa değerinin milli gelire oranı gelir. Borsamızın piyasa değeri 740 milyar TL. Buna göre bu oran %30'a yaklaşmış durumda. Ekrandaki sayfada 2016 sonu itibarıyla ülkelerin sıralaması var. Dünya ortalamasında bu oranın 2016 sonunda gelişmiş ülkelerin ağırlığı dolayısıyla %100'e yakın olduğunu görüyoruz. Ekonomik özellikler olarak Türkiye'ye yakın ülkelere baktığımızda da benzer ülkelerdeki oranın daha yüksek olduğunu görüyoruz. Örneğin Hindistan'da %70, Brezilya'da %50'ye yakın.

Üstelik, hızla büyüyen bir ülkeyiz ve geleneksel bankacılık artık büyümeyi finanse etmekte zorlanıyor. Bu ortamda sermaye piyasalarımızın ülkemizin büyümesine daha fazla katkı sağlaması gerekirdi.

Aslında temelde 2 sorunumuz var. Tasarruflarımız kit ve kit olan bu tasarruflarımızın çok büyük bir bölümü kısa vadeli ürünlere yatırılmış durumda.

Geçtiğimiz 10 yılda yurtiçi yerleşiklerin finansal tasarruflarında yıllık ortalama %12 civarında artış oldu. Bununla beraber, yurtiçindeki tasarrufların dağılımında ciddi bir değişiklik yaratamadık.

Ülkemizde yurtiçi yerleşiklerin tasarruflarının finansal varlıklara dağılımını yıllar itibariyle incelediğimizde 2017 Mart ayı verilerine göre;

- %69 oranında Mevduat (TL ve Döviz),
- %21 oranında DİBS,
- %8 oranında da sermaye piyasası araçlarımıza,

yatırım yapıldığını görüyoruz. Sermaye piyasası araçlarımız içerisinde de hisse senedine yapılan yatırımların %5 civarlarında olduğunu görüyoruz. Özel sektör borçlanma araçlarının payı %2,5'te kalıyor. Son yıllarda artan ihraçlarla özel sektör borçlanma araçlarının payı artış gösterse de, hisse senetlerinin payının fazla değişmediği gözleniyor.

Yabancıların Türkiye'deki yatırımlarına bakıldığında, portföylerin yarısına yakınının hisse senetlerinden oluştuğu görülüyor.

Ancak, bu zor günlerde geleceğe ümitle bakmamızı sağlayacak bazı önemli gelişmeler de oldu.

Bunlardan ilki, **Bireysel emeklilikte otomatik katılım**. Bu sistemin yürürlüğe girmesiyle ülkemizde tasarrufların artışında yeni ivme yaşanmasını bekliyoruz. Buradaki bir büyüme hem portföy yönetimi hem de aracılık faaliyetlerini geliştirecek. Yabancı tasarruflara olan bağımlılığımızı azaltacak. Bu yıl Mayıs ayı itibarıyla 3 milyona yakın kişi otomatik katılım ile emeklilik sistemine dâhil oldu.

Yabancı yatırımlara bağımlılığımızı azaltacak bir başka gelişme de **Türkiye Varlık Fonu'nun kurulması** oldu. Ülkemizde ilk defa kamusal tasarrufların sermaye piyasalarımızın gelişmesine doğrudan destek sağlaması sözkonusu. Bu fonun yönetiminde, Birliğimiz üyelerinin görev yapmasının piyasamızın derinleşmesi ve gelişmesi açısından da önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bu tedbirlerin yürürlüğe girmesiyle, yurtiçi tasarrufların artmasını, yurtdışına olan bağımlılığımızın azalmasını, mali piyasalarımızda volatilitenin azalmasını ve böylece varlık fiyatlarının tekrar yukarıya doğru çıkmasını beklemekteyiz.

Bir başka olumlu gelişme de **vergi tarafında** gerçekleşti. Sermaye piyasalarımızın sorunları denildiğinde ilk akla gelen her zaman vergi düzenlemeleri olmuştur. Bu konuda yaptığımız kapsamlı bir çalışmayı 2014 yılının son çeyreğinde kamu otoriteleri ile paylaşmıştık. Geçtiğimiz 2 yılda bu

konunun sürekli takipçisi olduk. Nihayet, geçtiğimiz Temmuz ayı içinde, “Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile bu konudaki önerilerimizin bir kısmı Türkiye Büyük Millet Meclis’inde kabul edildi.

Kanunun Resmi Gazete’de yayımlanmasıyla birlikte, uzun yıllardır üzerinde tartıştığımız ve haksız bir uygulama olduğunu savunduğumuz, kredili işlemlere ilişkin sözleşmelerde damga vergisi kaldırılmış oldu. Benzer şekilde, girişim sermaye ortaklık ve fonları ile gayrimenkul yatırım fonlarının yaptığı bazı sözleşmeler, kira sertifikalarıyla ilgili olarak düzenlenen kağıtlar ve aracı kurumların taraf olduğu ya da bunlar aracılığıyla yapılan tezgahüstü türev işlem sözleşmelerine de damga vergisi istisnası getirildi. Ayrıca, Gider Vergileri Kanunu’nda yapılan değişikliklerle menkul kıymet ile girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının para ve sermaye piyasası işlemlerine BSMV istisnası getirildi. Bu düzenlemelerin faaliyetlerimize yeni bir ivme kazandırmasını bekliyoruz.

Değerli konuklar,

Birlik olarak neler yaptık?

Dünyanın 17. büyük ekonomisi olan ülkemizin sermaye piyasası alanında layık olduğu seviyeye ulaşması hedeflerimizin başında geliyor. Bunun için gerek ulusal gerekse de uluslararası arenada Birlik olarak üzerimize düşen görevleri yerine getirmek için çalışıyoruz. Gerek düzenleyicilerimiz gerekse borsamız ve tüm ilgili kuruluşlarımızla işbirliği içindeyiz.

Bu kapsamda, Sermaye Piyasaları Kongresi’nin ilkinin geçtiğimiz yıl Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakan Yardımcımız Sayın Nurettin Canikli’nin katılımıyla düzenlemiştik. Kendilerine destekleri için bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda, daha yüksek katılımcı sayısı sağlayacak şekilde, “TSPB Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi” adı altında, 14-15 Kasım 2017 tarihlerinde etkinliğimizi düzenlemek üzere çalışmalara başlamış bulunuyoruz.

2016 yılında Algoritmik işlemlerden Avupa Birliği düzenlemelerine kadar farklı konularda çeşitli etkinlikler düzenledik. Uluslararası Yatırımcı Eğitim Forumu (International Forum for Investor Education – IFIE) ve Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organisation of Securities Commissions-IOSCO) tarafından düzenlenen Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Konferansına ev sahipliği yaptık.

Üyelerimize yönelik bu etkinliklerimizin yanı sıra, sektör çalışanları için düzenlediğimiz eğitimlerimiz de var. 2016 yılında düzenlediğimiz 154 eğitime 3.254 kişi katıldı. 2017 yılında ise Mayıs ayına kadar eğitimlerimize katılımcı sayımız 1.013 kişi oldu.

Bu arada, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Birliğimize yeni görevler de verildi. Bunların başında **Kaldıraçlı İşlemler** geliyor. Bu görevleri yerine getirebilmemiz için bazı yeni altyapı yatırımları yapmamız gerekiyordu. Bu yatırımları bu yıl içinde tamamladık. Statümüzle bize verilmiş bir görevi yerine getirebilmek amacıyla **Uyuşmazlık Merkezi**'ni kurduk ve bu kapsamda **Hakem Heyetlerini** oluşturduk. Şimdiye kadar 296 adet başvuru Hakem Heyeti'ne ulaştı ve 71 tanesi karara bağlandı.

Farklı görüş ve önerilerin bu amaçlara ulaşabilmemiz konusunda önemli olduğu inancıyla, siz değerli üyelerimizin Birliğimizin faaliyetlerine daha aktif katılımından memnun olacağımızı bir kez daha belirtmek isterim.

Böyle zor bir yılda uluslararası alanda faaliyetlerimiz daha da önem kazandı. Birliğimiz, Uluslararası Menkul Kıymetler Birlikleri Konseyi'nin üyesi. Geçtiğimiz ay Mexico City'de yapılan Genel Kurul'da örgütün Yönetim Kurulu'na seçildik. Yönetim Kurulu'nda Avrupa Bölgesi'ni temsil eden 2 ülkeden biriyiz.

Bu vesileyle, Birliğimizin yönetim ve denetim kurulunda görev yapan meslektaşlarıma, Birliğimizin çalışma gruplarında gönüllü görev yapmış sektör temsilcilerine ve Birliğin tüm çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

17. Olağan Genel Kurul Toplantımızın hayırlı olmasını diliyor; hepinize saygılarımı sunuyorum.

